

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Convellitur præcipuum fundamentum Vazquezij

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

12. Huic argumento, cui potissimum innititur A nostra sententia, respondet Vazquez, negando Majorem, ad cuius probationem, distinguit Minorem, & dicit illam esse veram de causa relata ad affectus, falsam verò de causa omnino absoluta: Deus autem nullâ relatione reali potest ad creaturas referri, sed tantum relatione rationis, quæ nec à beatis, nec ab ipso Deo confingitur; & ideo non est necesse, quòd ut Deus comprehendatur à seipso, vel ut clarè videatur à beatis, in illo ut in causa & medio prius cognito, cognoscantur creaturæ possibiles.
13. Sed contra: ut Deus per modum objecti cogniti representet creaturas, non requiritur respectus realis ad illas: Ergo ex eo quòd absolutus sit B à respectu reali ad creaturas, non tollitur quòd in illo, ut causa, & medio cognito possint, & debeant cognosci creaturæ. Consequentia patet, Antecedens probatur multipliciter. In primis enim Deus (ut fateretur Vazquez loco citato) representat creaturas ut verbum, representatione formali, absq; eo quòd dicat realem respectum ad illas: Sed non est ratio, cui magis requiritur respectus realis in representante objectivè, quàm in representante formaliter: Ergo ut Deus representet creaturas per modum objecti cogniti, non exigitur realis respectus ad illas.
14. Secundo Deus physicè continet creaturas, aliàs non esset omnipotens; & tamen absq; utus est à respectu reali ad illas: Ergo etiam absque respectu reali ad creaturas, continebit illas representativè objectivè. Patet consequentia, nulla enim est ratio assignabilis, cur physica contentia effectus, absque respectu reali salvetur, & contentia intentionalis, qualis est contentia objecti representati, reale respectum exposcat.
15. Tertio idem Antecedens probatur ex alia hujus Auctoris doctrina: Ille enim docet disputatione citatâ, quòd licet creatura non cognoscatur in Deo ut in medio prius cognito, cognoscuntur tamen ex illo: Sed nulla potest assignari ratio, cur requiratur relatio ad esse medium in quo, & non requiratur ad esse medium ex quo: Ergo absque tali respectu creaturæ cognoscuntur in Deo, ut in medio, & objecto prius cognito.
16. Denique, Quòd causa ut cognita, objectivè representet effectum, non provenit ex eo quòd in illa imperfectionis est, sed ex eo quòd est perfectionis: Sed causam ad affectum referri relatione reali transcendentali, ad imperfectionem pertinet; contentia autem virtualis aut eminentialis pertinet ad perfectionem: Ergo objectiva representatio per modum objecti cogniti, non convenit causæ quæ refertur ad effectus, quia ad illos refertur, sed quia illos in se continet; ac proinde perfectissimè convenit Deo hujusmodi representatio, quamvis absolutus sit ab ordine reali ad creaturas.
17. Secunda ratio: Non modo unum in alio cognoscitur, quo in illo continetur: Sed creaturæ continentur in essentia divina tanquam in causa: Ergo in illa ut in causa, à Deo & à beatis cognoscuntur.
- Confirmatur, & magis illustratur hæc ratio. Essentia divina continet creaturas contentivè representativâ, cum illas manifestet & representet divino intellectu: Sed talis vis & contentia representativa, non potest aliunde ei competere, quàm ex eo quòd eminentialiter illas continet ut illarum causâ: Ergo creaturæ representantur & cognoscuntur in essentia divina
- tanquam in causa. Major patet, Minor probatur: Contentia representativa unius objecti in alio, vel provenit ratione similitudinis, vel ratione dependentiæ, vel ratione contentiæ virtualis, seu eminentialis: Sed Deo non convenit representatio objectiva creaturarum, ratione similitudinis, cum infinitè distet ab illis, nec ratione dependentiæ, cum sit omnino independens à creaturis: Ergo illas solum representat, representatione fundatâ in contentia eminentiali, quâ continet creaturas ut causa.
- Confirmatur amplius: Quia creaturæ representant Deum ratione dependentiæ, non possunt ducere in illius cognitionem, nisi cognitæ ut effectus: Sed Deus representat creaturas ratione contentiæ eminentialis illarum, per modum causæ: Ergo nec proprio nec creato intellectu, potest illas representare, nisi cognitus ut causa. Quâ ratione usus est D. Thomas quæll. 2. de verit. art. 4. in corpore.
- Tertia ratio sic potest proponi. Deo, ut potest infinitè perfectio, attribui debet modus cognoscendi creaturas, omnium perfectissimus: Sed modus eas cognoscendi in sua essentia tanquam in causa, nobilior est & perfectior, quàm modus illas cognoscendi immediatè in seipsis, & secundum propriam illarum cognoscibilitatem, & veritatem quam vocant *objectivam*: Ergo Deus in sua essentia tanquam in causa, creaturas possibiles cognoscit. Major constat, Minor probatur primò ex Augustino supra relato, dicente: *Cognitio creaturæ in seipsa, decoloratio est, quam cum in Dei sapientia cognoscitur, veluti in arte per quam facta est.* Secundò ratione, nam perfectius est cognoscere creaturas in veritate prima & increata, quàm illas videre ratione veritatis creatæ & participatæ quam habent in seipsis: tantò enim perfectius res cognoscitur, quantò perfectiori medio attingitur, & ad altiotem rationem formalem reducitur: unde cum divina essentia sit veritas prima & increata, ac perfectissima talis; veritas autem objectiva in qua Vazquez & alii Recentiores dicunt Deum cognoscere creaturas in seipsis, sit solum quædam veritas creatæ & participatæ; perfectius est cognoscere creaturas in essentia divina tanquam in causa, quàm immediatè in seipsis, & secundum propriam illarum cognoscibilitatem, & veritatem objectivam.
- Quarta ratio: Cognitio quam Deus habet de creaturis, cum sit perfectissima, non solum habet rationem scientiæ, sed etiam sapientiæ: At sapientia est cognitio rerum in causa, & per causam altissimam: Ergo cum Deus sit prima, summa, & altissima omnium causarum, in seipso, & in sua essentia tanquam in causa, omnes creaturas cognoscit.

§. III.

Convellitur præcipuum fundamentum Vazquezii.

PRÆcipuum fundamentum quòd Vazquez ducitur ad negandum Deum cognoscere creaturas possibiles in essentia sua tanquam in causa, est quia existimat essentiam divinam non esse intrinsecè connexam, cum creaturis possibili- bus. Tum quia (inquit) magis necessarium non potest cum minùs necessario connecti: Deus autem, utpote ens à se, magis necessarius est, quàm creaturæ quæ sunt entia ab alio. Tum etiâ, quia

quia non fiat unum intrinsecè connecti cum alio, & non dependere ab illo; unde cum essentia divina sit omnino independens à creaturis possibili- bus, non est intrinsecè connexa cum illis. Sic discitur præfatus Author disp. 54. cap. 6. num. 26. Sed hic discursus non concludit: Ergo præcipuum ejus fundamentum corrumpit.

Minor probatur multipliciter. Primò ex D. Thoma quaest. 2. de verit. art. 3. ad 11. ubi sic habet: Dicendum quòd quamvis si à linea diminuatur punctus in actu, nihil deperat de linea quantitate; si tamen diminuatur à linea quòd non sit à puncto terminabilis, peribit linea substantia. Similiter etiam esse de Deo: non enim aliquid Deo deperit, si eius creatura ponatur non esse: deperit tamen perfectio ipsius, si auferatur ab eo potestas producendi creaturam. Sed si creatura modo possibilis redderetur repugnantes, auferretur à Deo potestas producendi creaturas: Ergo periret aliquid perfectionis ipsius, & consequenter Deus, ratione suae perfectionis, est intrinsecè connexus cum creaturis possibilibus. Quòd etiam ratione sua deest. Nulla potentia potest existere sine suo objecto, ac proinde habet cum illo necessariam connexionem: Sed objectum omnipotentiae est ens possibile, sive creabile, ut docet idem S. Doctor infra quaest. 25. art. 3. in corp. Ergo si nulla creatura foret possibilis, non esset in Deo omnipotentia, ac proinde illa est, essentialiter connexa cum possibilitate creaturarum.

Secundò probatur eadem Minor principalis, & magis declaratur in efficacia fundamenti propositi. Magis necessarium potest cum minus necessario, ab intrinsecò connecti: Ergo quamvis Deus sit magis necessarius, quàm creaturae possibilis; non sequitur ipsum intrinsecè cum illis non connecti. Consequentia patet, Antecedens probatur. Veritas principiorum est magis necessaria, quàm veritas conclusionis, ut ex Aristotele docent communiter Logici, & tamen illorum veritas est intrinsecè connexa, cù veritate conclusionis; aliàs in recta demonstratione possent praemissa esse vera, quamvis conclusio esset falsa: Ergo magis necessarium potest intrinsecè cum minus necessario connecti. Et ratio à priori est, quia eo ipso quòd unum est necessarium à se, & alterum necessarium ab alio, illud magis necessarium est: fiat autem necessarium à se connecti cum habente necessitatem ab illo, dummodo utrumque sit necessarium simpliciter; ut constat in principis & conclusionis: Ergo magis necessarium potest cum minus necessario, ab intrinsecò connecti.

Denique probatur eadem Minor principalis, & magis adhuc convellitur idem fundamentum Vazquezii: Stat unum intrinsecè connecti cum alio, & non dependere ab illo: Ergo ex eo quòd essentia divina sit independens à creaturis possibilibus, non rectè infertur eam cum illis intrinsecè non connecti, Consequentia patet, Antecedens probatur primò. Essentia, ut radix est proprietatum, est intrinsecè connexa cum illis, & tamen prout sic, non est ab illis independens: Ergo stat sine dependentia connexio.

Secundò, Unum relativum est cum alio connexum, & tamen non dependet ab illo, aliàs simul natura & cognitione non essent: Ergo verum est Antecedens.

Tertiò, Veritas principiorum, prout à priori infert veritatem conclusionis, est connexa ne-

cessariò cum illa (aliàs, ut supra arguebamus, posset veritas principiorum cum falsitate conclusionis conjungi) & tamen veritas principiorum, ut à priori inferentiam veritatem conclusionis, non est dependens ab illa: si enim ut dependens eam inferret, inferret formaliter ut effectus, ac proinde non à priori, sed à posteriori illam probaret: Ergo idem, quod prius.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò: Angelus comprehendit suam virtutem intellectivam, & tamen non cognoscit omnes suas intellectiones possibles; alioquin in sua virtute naturali posset cognoscere omnes creaturas possibles in particulari, quæ essent objecta talium intellectionum; cum repugnet unum actum, prout ab alio distinctum, comprehendi, nisi saltem quoad an est, cognoscantur objecta à quibus distinctionem accipiunt: Ergo quamvis Deus comprehendat suam omnipotentiam, non sequitur quòd in seipso tanquam in causa, omnes creaturas possibles cognoscat, sicque ruit præcipuum fundamentum nostræ sententiæ.

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam, & paritatem. Ratio discriminis est, quia intellectus Angeli non est causa completa omnium intellectionum quas elicere potest, cum ratione sui non habeat fibi unitas species representativas omnium possibilem, quibus intellectus ad intelligendum compleri potest: omnipotentia verò Dei, est virtus completa & perfecta respectu omnium possibilem, secundum omnem rationem, & quia in sola causa completa, adæquata, & perfecta, potest cognosci effectus, virtus intellectiva Angeli potest comprehendi ab ipso, non cognitis in particulari omnibus intellectionibus in sua virtute contentis; licet virtus divina comprehendi nequeat, non cognitis omnibus creaturis possibilibus, secundum proprias, peculiari resque perfectiones, quibus ad invicem distinguuntur.

Objicies secundò: Illud quòd habet rationem medii ducentis in cognitionem alterius, debet dicere ordinem ad illud, & ei posse esse assimilari: Sed divina essentia, cum sit absoluta & independens à creaturis, non refertur ad illas; & cum non conveniat cum illis, nisi tantum analogicè, ipsis non assimilatur perfectè: Ergo non habet rationem medii ducentis in cognitionem creaturarum possibilem.

Respondeo primò, hoc argumentum æquè & magis militare contra Adversarios, cum illi doceant essentiam divinam habere rationem speciei intelligibilis, immediatè representantis creaturas; & species intelligibilis majorem debeat habere proportionem & similitudinem cum objecto quòd primariò representat, & magis ad illud referri, quàm illud quòd habet solum rationem causæ & medii cogniti respectu illius.

Respondeo secundò, negando Majorem, quantum ad primam partem; non enim semper requiritur, quòd medium manifesta dicat ordinem ad rem quam manifestat, sed sufficit quòd res manifestata ad illud referatur; unde cum creatura dicantur habitudinem ad divinam essentiam & omnipotentiam, tanquam ad causam, habeantque intimam ab illa dependentiam: essentia divi-